

Knihovnicko-informační zpravodaj U Nás

Vyšlo: 12.3.2015

Číslo: Ročník 25 (2015), Číslo 1

Sekce: Šumné knihovny

Název článku: Městská knihovna Nový Bydžov

Autor: Jana Lojková a Kateřina Hubertová

Zdroj: <http://www.svkhk.cz/Pro-knihovny/Zpravodaj-U-nas/Clanek.aspx?id=20150105>

Městská knihovna Nový Bydžov

Jana Lojková a Kateřina Hubertová

V okrese Hradec Králové, nedaleko krajského města, se nachází Nový Bydžov. Městečko s cca 7 000 obyvateli se může od konce září uplynulého roku pochlubit nově zrekonstruovanou knihovnou, která (spolu s klubem MEKKA a turistickým centrem) sídlí v budově Balounkovy vily. Nejedná se ale o jedinou změnu, kterou knihovna v poslední době zažila. Na konci minulého roku se po čtyřletém působení ve funkci ředitelky rozhodla odejít Ing. Jana Lojková, Ph.D. Paní doktorku jsme však ještě předtím, než zcela opustí knihovnické povolání, poprosili o pár slov. Článek, který nyní budete číst, obsahuje upřímné a především lidské zhodnocení uplynulých čtyř let v novobydžovské knihovně. Několik slov na závěr připojila vedoucí metodička pro Hradecko (a mimo jiné také členka redakční rady) Bc. Kateřina Hubertová.

Mé čtyři roky s knihovnou

Jana Lojková

Mám za sebou bezmála čtyři roky vedení městské knihovny v menším, bývalém okresním městě, v Novém Bydžově. Co mě do knihovny přitáhlo? Původním profesním zaměřením jsem řešitel rozvojových projektů ve třetím světě, nicméně se dvěma malými dětmi, které navíc začaly být školou povinné, bylo nutné změnit směr a najít práci, která bude skloubitelná s rodinou a i s mými představami o životě.

Knihovna byla proto dobrá volba. Skýtala příležitost smysluplné práce, uplatnění tvořivosti a jisté svobody ducha, které knihy doprovázejí. Navíc se knihovna nacházela v nádherném objektu prvorepublikové Balounkovy vily, která byla postavena v oduševnělém neofunkcionalistickém stylu. Náležela k ní rozlehlá zahrada lákající k pořádání různých akcí.

Jako doktorka tropického a subtropického zemědělství jsem měla pochopitelně ke knihovnictví značně daleko. Uklidňovala jsem se tím, že práce vedoucí je více organizačního charakteru a že dlouholetá praxe kolegyň, se kterými jsem vstupovala do pracovního vztahu, mi bude v začátcích značnou oporou. V tom jsem se nemýlila, i když malý kolektiv sestávající ze tří lidí, v němž je jeden člen bývalou vedoucí, není tou nejšťastnější výchozí kombinací.

Mladické nadšení bylo však silné a touha začít budovat moderní knihovnu velická. Knihovnická denní rutina mi brzy vtekla do žil a já se mohla začít věnovat kýženému rozkvětu knihovny podle svých představ. Vymýšlely jsme programy pro děti, mezi jinými namátkou vzpomenu na ty mému srdci nejmilejší - Jak se dělá knížka, dále v rámci Týdne knihoven každodenní ukázkou z jiného kontinentu s názvem Tetičky zvou do světa, v letních měsících jsme zavedly celodenní program s přespáním na zahradě knihovny Půlení prázdnin. Pokud děti přišly, akce hřály u srdíčka a vynaložená námaha se zdála být ničím v porovnání s dětským nadšením, které s tím přicházelo. Pokud byl zájem malý, hryzaly pochyby o smysluplnosti našeho počínání. Dobrou volbou byla spolupráce se školami. Věřím, že beseda se spisovatelem Milošem Kratochvílem a autorské čtení z jeho knih přiměly ke čtení nejednoho školáka. Stejně tak jako povedená akce na podporu čtenářství Lovci perel, kterou jsme převzaly z městské hradecké knihovny. Soutěživost dětí je jednou z největších motivací, které děti mohou přivést ke čtení. I můj syn se díky lovení rozečetl a za to patří velký dík směrem do Hradce.

Poznamenaná cestami po světě jsem se pokoušela vnést do knihovny globální tematiku. Navázala jsem spolupráci s Člověkem v tísní a každoročně pořádala minifestival dokumentárních filmů o lidských právech Jeden svět. Sehnala jsem zajímavé osobnosti, které ke každému filmu vedly besedu. Návštěvnost se bohužel pohybovala v průměru okolo deseti lidí... Po promítání filmu o české rozvojové pomoci v Afghánistánu, kdy na besedu přijel člověk, který strávil v Afghánistánu přes deset let, a v publiku bylo pět lidí (z toho moji dva rodinní příslušníci), jsem

začala vážně pochybovat, jestli jdu správným směrem. Ale ani na autorské čtení s panem Janem Burianem nebyla návštěvnost nijak valná. Nastal čas přemýšlet, co s tím a jakou cestou se vydat. Knihovně samotné se dařilo dobře. Čtenáři chodili, výpůjčky se dokonce mírně zvyšovaly, knižní fond jsme doplňovaly podle potřeb čtenářů, podle ankety jsme byly jedničky. Ale co s knihovnou dál? Jak ji více zpřístupnit většímu počtu lidí? Jak z ní udělat místo, kde se lidé budou scházet a nabírat inspiraci do svých životů? Jak konkurovat televizi? Internetu?

Než jsme se ale stačily rozmyslet, začátkem léta 2013 přišly povodně, které nám vyplavily suterén a s ním i sklad knih. Bylo to nečekané a komplikující. Celý sklad jsme přesunuly do náhradních prostor a začalo se vysoušet. S tím vyvstala otázka dlouho na měště pokládána - jak naložit s Balounkovou vilou, která nyní ještě měla na vrubu hendikep hrozcících povodní? Od dubna správa celé budovy připadla knihovně. Přibyla nám tedy ještě starost o kulturní klub, který sídlil v přízemí, a komunikace s Klubem seniorů, který měl vyhrazen prostor vedle. Na tři lidi, knihovnice, práce více než dost.

Názory jak dál s klubem a potažmo s knihovnou byly velice protichůdné. Město volalo po zrušení koncertů. Anketa nicméně ukázala, že si lidé přejí klub zachovat, že koncerty alternativní hudby jsou s klubem srostlé a že bude dobře, když se na tradici naváže. Takže kromě knihovnické práce nás čekalo ještě znovuoživení klubu, který v posledních letech spíše skomíral.

Pro mě to znamenalo napnout dvojnásob síly. Vymyslet klubu takovou náplň, která osloví co nejvíce lidí. Opět jsem se opřela o výsledky ankety, zavedla výuku jazyků, pořádala burzy knih, dětského oblečení, přednášky, koncerty. Navázala spolupráci s nadšenci, kteří měli chuť a odvalu klub MEKKA opět pozvednout - každý měsíc pořádali hudebně-zábavné akce pro místní. Účast však nebyla nikdy taková, abychom zářili štěstím. Ale i tak některé koncerty, byť v malém počtu návštěvníků, oplývaly úžasnou atmosférou. Vzpomenu-li, tak koncert skupiny Jablkoň byl pro mě nezapomenutelný; hloubka a síla jejich hudby ještě dlouho rezonovaly v mém nitru.

Jen co jsme se však oklepaly z povodní, za necelý rok přišlo další vytržení z poklidné knihovnické práce, a to v podobě rozsáhlé rekonstrukce celé budovy. Bez nějakého bližšího projednání, jak a co se bude s budovou dít, jsme byly vrženy do zběsilého půlroku přebývání na stavbě, kde se všude vznášela oblaka prachu a vnější i vnitřní prostory se měnily před očima. První dva měsíce jsme uhájily provoz. Stavba sice již probíhala, ale interiéry byly dosud nedotčeny. Pak už nebylo zbytí, následovala náročnější fáze. Všechny knihy jsme vlastnoručně zabalily do krabic, nábytek přemístily do náhradních prostor a po čtyři měsíce jsme docházely do práce, abychom byly k rukám dělníkům a stavebním firmám. Plno otázek stavebního charakteru jsem nebyla schopná zodpovědět, stavební dozor docházel sporadicky a já se v téhle situaci, kdy spolupráce s městem vážla, cítila jak mimozemšťan v první linii. Navíc komunikace mezi stavební firmou a městem coby zadavatelem byla více než napjatá a my sloužily někdy jako tlumočníci, jindy jako hromosvod.

Původní odhady znovuoživení knihovny se oddalovaly. Na Týden knihoven jsme ještě pokládaly lino v obou odděleních. Ale to už byly jen poslední úpravy a my jsme konečně stěhovaly knihy zpět do regálů. Posledním říjnem minulého roku jsme s velkou úlevou a pýchou na nové prostředí opět otevřely. Nicméně já se cítila vyčerpaná a bez energie dál pokračovat.

Dospěla jsem k závěru, že pro knihovnu i pro mě bude dobré učinit změnu. Čím dál víc mi chyběla práce mezi lidmi, se kterými sdílím podobný světonázor, vzájemná inspirace. Knihovna dostane nové vedení, které přijde do nově zrekonstruovaného prostředí, s dobře fungující knihovnou, zapáleným a obětavým pracovním kolektivem, a já půjdu tam, kam mě vazby táhnou, zpět na univerzitu a také do služeb soukromé sféry. Věřím, že úsilí, které jsem knihovně věnovala, bude zúročeno. Že klub bude i nadále pokračovat ve své činnosti, že knihovnu bude navštěvovat čím dál více lidí a že děti i dospělí v ní budou nalézat vždy krásné a inspirativní knihy, které jim obohatí život.

A na závěr zamyšlení - co mi knihovna dala? Pochopila jsem, že knihovníci musí dělat svoji práci srdcem a že ji také tak dělají. Potkala jsem plno zajímavých, inspirativních lidí. Kolegyně z okolních profesionálních knihoven toho byly krásným příkladem. Taková tvořivost a nadšení pro věc se vidí snad jen v knihovně a pak ještě možná v nestátním neziskovém sektoru. Pořádání besed a koncertů mně přineslo zajímavá setkání. Nahlédla jsem do fungování městského úřadu, zbytněla pod tíhou administrativních úkonů spojených s vedením organizační složky města. Pochopila jsem ale, že malé město je zkrátka malé a velice specifické svými provázanými vztahy. Nějak jsem se do něj nevešla, nebo nechtěla vejít. A proto byl čas odejít a předat žezlo dál. Přeju knihovně a všem svým milým kolegyním, ať se jim daří v jejich práci, ať je nadšení a láska k tomu, co dělají, provází každý den a ať mají vždy dobrou oporu ve svých zřizovateli. Odnáším si ze svého působení pocit pestrých čtyř let, provázených někdy radostí z tvořivosti, jindy těžkostmi, které s sebou různé situace nesly. Ale vždy budu ráda vzpomínat na lidi, kteří se okolo knihovnictví pohybují. Víím, že když se za pár let ohlédnu zpět, vyvstanou vzpomínky na to pěkné, co čas strávený v knihovně přinesl: na spokojené čtenáře, na nocování s dětmi v knihovně, na prodlužující se šňůry

perel visící v dětském oddělení, na jiskrnou atmosféru během koncertů v klubu, na besedy, výstavy, na rozvozy knih po malých knihovnách, na nadšení z nových knih, na váhavost, s jakou se staré knihy odepisovaly, na tvoření s dětmi, na desítky dnů strávených přípravou různých akcí. A ještě dlouho mě bude provázet tak často pokládaná otázka mnoha čtenářů: Co byste mi, paní knihovnice, doporučila za knížku? Ale to už je námět na jiný článek a bude ho psát někdo jiný. Děkuji všem, že jsem s vámi po ty necelé čtyři roky mohla být.

Web knihovny: knihovna.novybydzov.cz/

Poděkování

Kateřina Hubertová

Čtyři roky. Je to dlouho, nebo krátce? Z hlediska existence knihoven je to doba nepatrná. Z hlediska lidského života trochu delší. Za čtyři roky už se dají ledacos vytvořit, změnit a posunout. Městská knihovna v Novém Bydžově měla štěstí, že alespoň ty čtyři roky knihovnické dění tvořila a posouvala Ing. Jana Lojková, Ph.D. Mám velký respekt k jejím znalostem, k jejímu rozhledu a šíří působení. I když vzděláním není knihovnice, nebo právě proto, že není, vnesla do knihovny jiný pohled. A toho je velmi třeba. Lituji, že Jana Lojková mizí z našeho knihovnického života. Doufám, že se dál budeme potkávat při jiných příležitostech. Děkuji za ty čtyři roky a přeji teď již bývalé novobydžovské ředitelce hodně štěstí a spokojenosti v životě osobním i pracovním, ať už zakotví kdekoliv.

Od 1. ledna 2015 se stala ředitelkou Městské knihovny, klubu MEKKA a turistického informačního centra v Novém Bydžově Ing. Erika Jelínková. Začínáme psát další kapitolu.

Kontakt na autorku: hubertova@knihovnahk.cz